

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา การชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา และการเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สังกัดโรงเรียนเทศบาล ในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง อุทัยธานี และสิงห์บุรี มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐาน และแนวทางการศึกษาตามลำดับดังนี้

1. การดำเนินการ
  - 1.1 ความหมายของการดำเนินการ
  - 1.2 ความสำคัญของการดำเนินการ
  - 1.3 การจัดการดำเนินการ
2. การจัดการศึกษา
  - 2.1 ความหมายของการจัดการศึกษา
  - 2.2 ความสำคัญของการจัดการศึกษา
  - 2.3 แนวคิดของการจัดการศึกษา
  - 2.4 รูปแบบการจัดการศึกษา
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.2 ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 3.3 องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. โรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6
  - 4.1 ความหมายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6
  - 4.2 ขอบข่ายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6
5. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 5.1 ความหมายของบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 5.2 กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา
    - 1) ความหมายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา
    - 2) ขอบข่ายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา
  - 5.3 การประกันคุณภาพการศึกษา

- 1) ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) ขอบข่ายของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 5.4 ประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
  - 1) ความหมายของประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
  - 2) ขอบข่ายประชาสัมพันธ์สถานศึกษา
- 5.5 ชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา
  - 1) ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา
  - 2) ขอบข่ายชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา
- 5.6 เป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
  - 1) ความหมายของเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
  - 2) ขอบข่ายเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยภายในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การดำเนินการ

การดำเนินการเป็นขั้นตอนสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของแต่ละองค์กรให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

1. ความหมายของการดำเนินการ

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2544, หน้า 71) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการคือ การลงมือใช้แผนปฏิบัติการต่าง ๆ ที่ออกแบบขึ้นในแต่ละหน่วยงาน แต่ละระดับหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยสมาชิกในองค์กรจะต้องได้รับทราบถึงแผนขององค์กร

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2544, หน้า 31) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ คือ ขั้นตอนในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยมีการวางแผนใช้ทรัพยากร กำหนดบุคลากร สร้างเครือข่าย จัดโครงสร้างที่เหมาะสมสำหรับองค์กร นำแนวทางหรือกลยุทธ์ที่ได้ตัดสินใจไปปฏิบัติ

ณัฐพันธ์ เขจรนันทน์, และคนอื่น ๆ (2545, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ การปฏิบัติการ หรือ การดำเนินงาน คือ กระบวนการในการสร้างคุณค่าให้แก่ปัจจัยนำเข้า ให้เปลี่ยนเป็นผลลัพธ์ ที่มีราคา ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของแต่ละองค์กร

สุพานี สฤกษ์วานิช (2546, หน้า 376) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการคือ ขั้นตอนของการนำเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในระยะยาวขององค์กร แนวการปฏิบัติ และทรัพยากรที่จำเป็นนำไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ศลิษา ภมรสถิตย์ (2549, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการคือกระบวนการแปลงสภาพเพื่อทำให้ได้ผลผลิต

ประเสริฐ สาลีเกิด (2551) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ คือ การวางแผน การจัดตั้งองค์การ การจัดกิจกรรม การประสานงาน การบริหาร การควบคุมติดตาม การรายงานผล และการประชาสัมพันธ์

โรเบอตา, และเบอนาด (Roberta, & Bernard, 2000, p.4) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่แตกต่างกัน โดยเริ่มจากแบ่งกลุ่มคนเป็นแผนก สร้างผู้ควบคุม วิเคราะห์ วางแผน ประสานงาน ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ตามแผนการให้เกิดคุณภาพ

แจค, และ แดฟวิด (Jack, & David, 2006, pp.437-438) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ คือ กระบวนการปฏิบัติงานอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความมุ่งหมาย ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานหรือแผนผังแสดงลำดับขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจน

แดฟวิด (David, 2007, p.256) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการ คือ การแปลความหมายของกลยุทธ์ ความคิดไปสู่วิธีการปฏิบัติ โดยที่ผู้บริหาร สมาชิกในองค์กรเข้าใจงาน เข้าใจความเป็นมาขององค์กรและวิธีการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การดำเนินการหมายถึง การลงมือปฏิบัติตามแผนขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยใช้ทรัพยากร การประสานงาน การควบคุมติดตามเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

2. ความสำคัญของการดำเนินการ

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการดำเนินการซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2542, หน้า 17) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการดำเนินการไว้ว่า การดำเนินการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบรรลุเป้าหมายตามแผนที่องค์กรได้วางไว้ เป็นหน้าที่สำคัญที่มีอยู่ในทุกองค์กร และเพื่อการดำรงอยู่ขององค์กร

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2544, หน้า 6) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการดำเนินการไว้ว่า การดำเนินการมีความสำคัญช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามแผนที่วางไว้ องค์กรสามารถอยู่รอดเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์, และคนอื่นๆ (2545, หน้า 8) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการดำเนินการ ไว้ว่าการดำเนินการเป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบและปัจจัยนำเข้า เมื่อถูกแปรรูปให้เป็นผลลัพธ์ หรือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตและการปรับปรุงคุณภาพ นำไปสู่การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการอยู่รอดขององค์กร

ศลิษา ภมรสติตย์ (2549, หน้า 6) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการดำเนินการ ไว้ว่า การดำเนินการเปรียบเหมือนอาวุธที่สำคัญขององค์กรที่ใช้ในการแข่งขัน องค์กรใดที่สามารถผลิตหรือให้บริการที่เหนือกว่าคู่แข่งแต่ใช้ต้นทุนต่ำกว่าจะมีชัยชนะ การดำเนินการที่ดีเป็นเรื่องที่สำคัญช่วยให้องค์กรเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

แดฟวิด (David, 2007, p.256) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการดำเนินการ ไว้ว่า การดำเนินการนั้นมีความสำคัญต่อหน้าที่ของบุคคลในทุกฝ่ายขององค์กร

สรุปได้ว่า การดำเนินการมีความสำคัญดังนี้ การดำเนินการเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่ายขององค์กร ช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามแผนที่ได้วางไว้ และช่วยให้องค์กรอยู่รอด

3. การจัดการดำเนินการ

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงการจัดการดำเนินการซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกันและบางส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2540, หน้า 38) กล่าวถึง การจัดการดำเนินการไว้ว่าการจัดการดำเนินการ เป็นการนำแผนที่สร้างขึ้นนำไปสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มจากการกำหนดบุคคลที่มีความเหมาะสมกับงานเข้ารับผิดชอบในการปฏิบัติ และควบคุมงานในแต่ละส่วน จากนั้นก็ดำเนินการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ทราบถึงแผนการปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากรสำหรับการดำเนินการให้เพียงพอ กำหนดรูปแบบความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นิเทศงานช่วยเหลือแนะนำการดำเนินการ และควบคุมกำกับติดตามผลการดำเนินการตามแผน

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2542, หน้า 6) กล่าวถึง การจัดการดำเนินการ ไว้ว่า การจัดการดำเนินการ เริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ กำหนดแนวทางในการปฏิบัติ และควบคุมในส่วนของการกระบวนการแปรรูปปัจจัยนำเข้า หรือทรัพยากรการดำเนินการให้เป็นผลลัพธ์ ในรูปของสินค้าหรือบริการอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์, และคนอื่น ๆ (2545, หน้า 25) กล่าวถึง การจัดการดำเนินการ ไว้ว่า การจัดการดำเนินการครอบคลุมถึง การวางแผนการดำเนินการ และการควบคุมดูแลตั้งแต่ ปัจจัยนำเข้าจนถึงผลผลิตที่ได้รับ ตลอดจนการขนส่งสินค้าไปสู่มือผู้บริโภค

ประสงค์ ปราณิตพลกรัง, และคนอื่น ๆ (2547, หน้า 26) กล่าวถึง การจัดการดำเนินการ ไว้ว่า การจัดการดำเนินการเป็นกระบวนการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการ ได้แก่ คน และทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล รวมถึงการปรับปรุงการดำเนินการโดยใช้เทคโนโลยี ใช้ความรู้ประยุกต์เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีการฝึกอบรมให้ความรู้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ

ศลิษา ภมรสติตย์ (2549, หน้า 6) กล่าวถึง การจัดการดำเนินการ ไว้ว่า การจัดการดำเนินการเริ่มจากกำหนดหน้าที่การดำเนินงาน ตัดสินใจในการดำเนินงาน และประสานงานกับฝ่ายต่างๆ โดยกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ขององค์กร แนวการปฏิบัติ และทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการร่วมกัน

แดฟวิด (David, 2007, p.256) กล่าวถึง การจัดการดำเนินการ ไว้ว่า การจัดการดำเนินการเป็นขั้นตอนการบริหาร การออกคำสั่ง การใช้อำนาจนำไปสู่การดำเนินงาน และการตรวจสอบ

สรุปได้ว่า การจัดการดำเนินการ เป็นกระบวนการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ การวางแผน การกำหนดบุคคลที่มีความเหมาะสมกับงาน การอบรมให้ความรู้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการลงมือปฏิบัติตามแผน และการควบคุมงาน

การจัดการศึกษา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 43 และมาตรา 81 ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี

1. ความหมายของการจัดการศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่างๆ ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

วิทย์ เทียงบุรณธรรม (2541, หน้า 536) ได้ให้ความหมายของ การจัดการ หมายถึง การบริหาร การควบคุม การปกครอง และความสามารถในการควบคุม

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของ การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ในการดำเนินงานตามขั้นตอน โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของ การจัดการศึกษาหมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบของการศึกษาในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยมีแผนการดำเนินการ และมีการผลักดันอย่างจริงจังเพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

เคอร์ค (Quirk, 2003, p. 999) ได้ให้ความหมายของ management หมายถึง การควบคุม และการจัดระบบการทำงานขององค์กร

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาหมายถึง ศิลปะและกลยุทธ์ในการบริหารการดำเนินงานของสมาชิกในองค์กรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2. ความสำคัญของการจัดการศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

อัญชลี โพธิ์ทอง (2544, หน้า 87) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความสำคัญต่อบุคคลช่วยสั่งสมความรู้ เจตคติ และทักษะที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และช่วยส่งเสริมการศึกษาดลอดชีวิตของบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1-2) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุข

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 103) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ การจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการจัดการศึกษาช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2551, หน้า 16) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาช่วยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีความรู้ ความคิดและคุณธรรม เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสร้างภูมิปัญญาให้กับมนุษย์

ชานทวานิช (Chantavanich, 2006, p.8) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาช่วยกระตุ้นให้ประชาชนของประเทศได้รับการศึกษาในระดับสูง และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษามีความสำคัญดังนี้ การจัดการศึกษาช่วยพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีความรู้ ความคิด เป็นคนเก่ง มีคุณธรรม มีความสุข ช่วยส่งเสริมพัฒนาการศึกษาดลอดชีวิตของบุคคล และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

3. แนวคิดการจัดการศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกันและบางส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2540, หน้า 60-79) ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ในการจัดการศึกษาต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับผู้เรียน และให้ทางเลือกในการศึกษากับผู้เรียนให้มากขึ้น

อัญชลี โพธิ์ทอง (2544, หน้า 85) ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การจัดการศึกษานั้นกระทำเพื่อพัฒนามนุษย์ ซึ่งรัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเอื้ออำนวยให้คนในชาติ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง อาทิ การจัดการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐ ได้จัดให้กับบุคคลในเวลาช่วงหนึ่งของชีวิต การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาของผู้ที่ จบการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ให้สามารถมีโอกาสได้ศึกษาในระบบนอกโรงเรียนเพื่อให้มีความรู้ ที่ต่อเนื่องกันและเพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้ศึกษาตลอดชีวิต

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545, หน้า16) ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ การ ดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน เป็นสำคัญการจัดการศึกษาตามแนวคิดต้องอาศัยกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ดำเนินการศึกษาคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง

ทวีพร ทองคำใบ (2548, หน้า 4) ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ ในการ จัดการศึกษาควร ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ในทุกที่ทุกเวลา ทุก องค์การ ควรจะสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะในช่วงสังคมน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ ยุคข้อมูลข่าวสารความรู้ใหม่

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา(2548, หน้า 51)ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้ ในการจัดการศึกษาจะไม่ผูกขาดอยู่ที่สถานศึกษาแต่จะกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ให้ท้องถิ่น ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สนองตอบต่อ ความต้องการของท้องถิ่นและผู้เรียนมากขึ้น

สไตเนอร์ (Steiner, 1988, p.31) ได้ให้แนวคิดในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้ ในการ จัดการศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ผู้เรียนมี และสามารถกำหนด จุดมุ่งหมายและแนวทางชีวิตของผู้เรียนได้อย่างอิสระตามกำลังความสามารถของผู้เรียน ให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ และค้นพบเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตด้วยตนเองและสามารถ เชื่อมโยงตนเองกับสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกและในจักรวาล

สรุปได้ว่า แนวคิดในการจัดการศึกษามีดังนี้ ในการจัดการศึกษาต้องมุ่งตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ทุกคนในชาติมีโอกาสได้รับการศึกษากันอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผึกคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง การเรียนรู้ เกิดขึ้นได้ในทุกที่ทุกเวลา ทุกองค์การ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. รูปแบบการจัดการศึกษา

นักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญ บางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่มีความแตกต่างกันออกไปดังนี้

อุตม เขยกิจวงศ์ (2544, หน้า 22) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการศึกษา ไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 46) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 4) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

วีระยุทธ ชาติกาญจน์ (2551, หน้า 32-37) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการศึกษาถือการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย

ชานทวานิช (Chantavanich, 2006, pp. 9 -11) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการศึกษาของประเทศไทยว่ามี 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการที่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 40 ไว้ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลที่ว่าการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพมีความจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ และสภาพปัญหาการศึกษาในปัจจุบัน และความต้องการของประชาชนแต่ละท้องถิ่นด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเสมือนผู้แทนของท้องถิ่นต้องมีบทบาทสำคัญต่อการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1. ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

จินดา ยิมเรวัต (2540, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการ หมายถึงบุคคลที่รวมตัวกันขึ้นด้วยความสมัครใจเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างร่วมกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546, หน้า 214) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มคนผู้ร่วมกัน เพื่อการอย่างใด อย่างหนึ่ง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2544, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการโรงเรียน (School board or

school committee or school council) ประกอบด้วยตัวแทนบุคคลจากกลุ่มของ ผู้ปกครอง ครู องค์กรชุมชน ศิษย์เก่า นักเรียนและผู้บริหารสถานศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน หมายถึง การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปของคณะบุคคลที่มีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 178) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่สถานศึกษาและคนในชุมชนได้คัดเลือก ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับเกียรติ และมีความตั้งใจที่จะอุทิศตนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 18) ได้กล่าวถึงความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึงบุคคลตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในมาตรา 40 เพื่อเตรียมพร้อมรองรับกับกฎกระทรวงที่จะให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและให้มีหน้าที่วินิจฉัยสั่งการตัดสินใจในการกิจสำคัญของสถานศึกษา

ธรร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 216) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มบุคคลชนิดหนึ่งที่น่าจะมีการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่รับผิดชอบทำงานบางสิ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกัน ซึ่งเป็นงานที่ไม่ใช่งานประจำ

อิงลิช (English, 2005, p. 298) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มาจากตัวแทนของ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน มารวมกลุ่มกันโดยมีเป้าหมายเพื่อปฏิรูปความร่วมมือในการสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึงคณะบุคคลที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครอง ครู องค์กรชุมชน ศิษย์เก่า นักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาเข้ามาบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วยความสมัครใจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

2. ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่างๆ ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

จินดา ยิมเรวัต (2540, หน้า 36) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของคณะกรรมการไว้ดังนี้ คณะกรรมการมีความสำคัญ เพราะทำให้องค์กรสามารถเคลื่อนไหวดำเนินกิจการต่างๆ ไปสู่วัตถุประสงค์ได้ คณะกรรมการเป็นผู้ดูแลและพิทักษ์รักษาเงินและทรัพย์สินขององค์กร โดยเป็นผู้ที่อนุมัติและติดตามการใช้ทรัพย์สินต่างๆ

สุนิสา กาญจนกุล (2543, หน้า 141-142) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อสถานศึกษา ช่วยเป็นแกนนำในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของแต่ละสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 19-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 189-190) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและสภาพปัญหา และความต้องการของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเปรียบเสมือนผู้แทนของท้องถิ่นย่อมมีบทบาทสำคัญในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกที่เชื่อมโยงนโยบายของรัฐให้เข้ากับท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี มีพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิต

อิงกลิช (English, 2005, pp. 86 – 87) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษา ไว้ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ 1954 มีบทบาทในการตัดสินใจ ช่วยชี้ทางการศึกษาให้เจริญก้าวหน้า เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการดำเนินการของสถานศึกษา พัฒนาประกันความเสมอภาคสำหรับทุกคนในการได้รับการศึกษา ทำให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น

สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญดังนี้ เป็นคณะบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของแต่ละสถานศึกษา

3. องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

จินดา ยิมเรวัต (2540, หน้า 145-148) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการดังนี้

1. กรรมการผู้มีความสามารถ ได้แก่ บุคลากรผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ และมีความเต็มใจที่จะรับผิดชอบงานในตำแหน่ง
2. เวลาที่กรรมการมีให้กับคณะกรรมการ ได้แก่ เวลาที่กรรมการมีให้กับคณะกรรมการในการกำหนดนโยบาย ระเบียบการปฏิบัติ งานบุคคล และการตรวจสอบการปฏิบัติงานซึ่งต้องใช้เวลาและความเอาใจใส่ค่อนข้างมาก
3. ขนาดของคณะกรรมการ ควรมีกรรมการไม่น้อยกว่าห้าคน และไม่ควรมากเกินสิบห้าคน

4. ค่าตอบแทนสำหรับกรรมการ

4.1 ค่าธรรมเนียม (retainer) เป็นค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับกรรมการเป็นรายปีในจำนวนเงินที่เหมาะสมเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้กับกรรมการ

4.2 เบี้ยประชุมอนุกรรมการ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการ ย่อมได้รับเบี้ยประชุม ที่นอกเหนือจากเบี้ยประชุมกรรมการหรือค่าธรรมเนียมรายปี ในจำนวนที่เหมาะสมกับปริมาณงาน

4.3 ผลประโยชน์อย่างอื่น ได้แก่สิทธิได้รับผลประโยชน์เช่นเดียวกับบุคลากรในหน่วยงาน เช่นเงินรับรอง การประกันชีวิตหมู่ (group life insurance)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 (2545, หน้า 42) ตามมาตรา 40กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 2)กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. ผู้แทนผู้ปกครอง จำนวนไม่เกิน 2 คน
2. ผู้แทนครู จำนวนไม่เกิน 2 คน
3. ผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวนไม่เกิน 2 คน
4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนไม่เกิน 2 คน
5. ผู้แทนศิษย์เก่า จำนวนไม่เกิน 2 คน
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 4 คน
7. ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ

และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งในข้อ 1 ถึงข้อ 6 เป็นประธาน และอีกคนหนึ่งเป็นรองประธานสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 168) ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการของคณะกรรมการ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า145)ได้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีคณะกรรมการ
จำนวน 9 คน
2. สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป ให้มีคณะกรรมการ
จำนวน 15 คน

องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. ประธานกรรมการ (มาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ)
2. กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
3. กรรมการที่เป็นตัวแทนครู จำนวน 1 คน
4. กรรมการที่เป็นตัวแทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
5. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน
6. กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
7. กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และ/หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่
  - 7.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน
  - 7.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 2 รูป หรือ 2 คน หรือ 1 รูป กับ 1 คน
8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
  - 8.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 คน
  - 8.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 6 คน
9. ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, หน้า 13) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาดำกว่าปริญญา ประกอบด้วย ผู้แทน
ผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า
ผู้ทรงคุณวุฒิ

อิงลิช (English, 2005, p. 298) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของคณะกรรมการ
สถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา
2. ผู้แทนจากชุมชนหรือผู้ปกครอง
3. ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรที่รับผิดชอบในการให้บริการทางสังคม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนบุคลากรในสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน

โรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6

โรงเรียนเทศบาลเป็นหน่วยงานทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดให้บริการสาธารณะด้านการศึกษาของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และพฤติกรรม

1. ความหมายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2545, หน้า 321) ได้ให้ความหมาย ของโรงเรียนเทศบาลหมายถึงโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546, หน้า 12) ได้ให้ความหมาย ของโรงเรียนเทศบาลหมายถึงเป็นสถานศึกษาที่สังกัดเทศบาลอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อภิวัฒน์ สลชัย (2551, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนเทศบาล หมายถึง สถานที่ให้การศึกษาลดอดทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนาและการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่ง ทางตรงได้แก่ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ทางอ้อมได้แก่ การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ชนิด พานทอง (2553) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 หมายถึง โรงเรียนในสังกัดท้องถิ่น จำนวน 7 จังหวัด ดังนี้ สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อัญญา อ่างทอง ลพบุรี อุทัยธานี

เยาวภา พิทักษ์กิจวัฒนา (2553) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 จำนวน 7 จังหวัดได้แก่ พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท และอุทัยธานี

ศิลป์ชัย ประภาศิลป์ (2553) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 หมายถึง โรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลและเมืองพัทยา ที่ตั้งอยู่ในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ประกอบไปด้วย จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสระบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สรุปได้ว่า โรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 หมายถึง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล และสังกัดเทศบาลอยู่ในการควบคุมดูแลของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งตั้งอยู่ในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ประกอบไปด้วย โรงเรียนเทศบาลใน จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดสิงห์บุรี

2. ขอบข่ายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2547, หน้า 14-16) ได้กำหนดขอบข่ายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดลพบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุทัยธานี และโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548, หน้า 5-6) ได้กำหนดขอบข่ายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดลพบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุทัยธานี และโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2552, หน้า 10-15) ได้กำหนดขอบข่ายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดลพบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุทัยธานี และโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี

สรุปขอบข่ายของโรงเรียนเทศบาลในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6 ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดลพบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสระบุรี โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุทัยธานี และโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสิงห์บุรี

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ความหมายบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สุรพล พุฒคำ (2544, หน้า 19) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่นั้นคู่กัน ซึ่งกำหนดควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลได้รับ บทบาทเป็นเงื่อนไขที่บุคคลดำรงตำแหน่งนั้นจะต้องทำ รวมทั้งสิทธิต่างๆ ที่ได้รับมาพร้อมกับตำแหน่ง ซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ที่จะต้องไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

วิเชียร ศิริคง (2545, หน้า 31) ได้ให้ความหมายของบทบาทหมายถึง พฤติกรรมของคนที่แสดงออกตามภารกิจในสถานภาพของตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง

ชะวีย์ชัย ภาคินธุ (2548, หน้า 96) ได้ให้ความหมายของหน้าที่ หมายถึง ภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ต้องทำ ซึ่งประกอบไปด้วยหน้าที่ส่วนตน หน้าที่ต่อสังคม และหน้าที่ต่อประเทศชาติ

พุทรา โพธิ์มะฮาด (2548, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะบุคคลที่สถานศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการในการพัฒนา หรือให้ความเห็นในเรื่องการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี

ธวัช บุญยมณี (2550, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของบทบาท หมายถึง ชุดของความรับผิดชอบหรือชุดของพฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง

ศุภลักษณ์ สูงนารถ (2550, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546

ธนิต พานทอง (2553) ได้ให้ความหมายของ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ให้ความเห็น ให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารทั่วไป

ศิลป์ชัย ประภาศิลป์ (2553) ได้ให้ความหมายของ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ขอบเขต หรือ กรอบที่คณะกรรมการสถานศึกษา ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาว่ามีหน้าที่อย่างไร

กูด (Good, 1964, P.502) ได้ให้ความหมายของบทบาทหมายถึง ลักษณะที่แสดงออกของบุคคลภายในกลุ่ม และเป็นรูปแบบของพฤติกรรมที่คาดหวังตามตำแหน่งหรือการแสดงออกของแต่ละบุคคลตามความมุ่งหวังของสังคม

เทอร์เนอร์ (Turner, 1986, p.552) กล่าวว่า บทบาทเป็นแบบแผนที่ประสานกันหลายรูปแบบของพฤติกรรมและทัศนคติ ในชีวิตประจำวันของคนต้องพบกับสถานการณ์หลาย ๆ แบบ ซึ่งในสถานการณ์แต่ละแบบคนจะแสดงพฤติกรรมหรือทัศนคติ โดยแบบของสังคมจะเป็นตัวกำหนดให้คนแสดงพฤติกรรม หรือทัศนคตินั้น ๆ ออกมา

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สิทธิและหน้าที่ในการแสดงพฤติกรรมตามภารกิจที่ต้องปฏิบัติของบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

2.1 ความหมายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า 120) ได้ให้ความหมายของกำกับ หมายถึง ดูแล ควบคุม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า 413) ได้ให้ความหมายของดูแล หมายถึง เอาใจใส่ ปกปักษ์รักษา ปกครอง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542(2542, หน้า1112) ได้ให้ความหมายของส่งเสริม หมายถึง เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า1120) ได้ให้ความหมายของสนับสนุน หมายถึง ส่งเสริม ช่วยเหลือ อุปการะ

สมพร เจริญพงศ์ (2544, หน้า 473) ได้ให้ความหมายของ ส่งเสริม หมายถึง อุดหนุน ช่วยเหลือ

สมพร เจริญพงศ์ (2544, หน้า 476) ได้ให้ความหมายของ สนับสนุน หมายถึง ช่วยเหลือ ส่งเสริม อุปการะ

นววรรณ พันธุมเมธา (2547, หน้า 251) ได้ให้ความหมายของดูแล หมายถึง เอาใจใส่ให้เป็นไปด้วยดี

นววรรณ พันธุมเมธา (2547, หน้า 227) ได้ให้ความหมายของส่งเสริม หมายถึง ช่วยในด้านต่างๆ เพื่อให้พัฒนาขึ้น

พจนานุกรมไทยฉบับประกอบการเรียน (2550, หน้า 50) ได้ให้ความหมายของกำกับหมายถึง ดูแล ควบคุม

พจนานุกรมไทยฉบับประกอบการเรียน (2550, หน้า 56) ได้ให้ความหมาย ของกิจการ หมายถึง การงานที่ประกอบ

โดแนลด์, ดอน, และเอดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, p.10) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ อุปถัมภ์ในเรื่องการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

โรเบอตา (Roberta, 2007) ได้ให้ความหมายของการสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาหมายถึง การอำนวยความสะดวก ดูแล อุปถัมภ์สถานศึกษา

ดิไวซ (Devices, 2009) ได้ให้ความหมายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมดูแลทำให้งานของสถานศึกษาเป็นระเบียบโดยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรับผิดชอบในผลผลิต ให้คำอธิบาย ตรวจสอบการดำเนินงาน ให้คำปรึกษากับหน่วยปฏิบัติ ออกคำสั่ง ช่วยเหลือสนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ให้กำลังใจ สร้างความร่วมมือ ตรวจสอบควบคุมดูแลการปฏิบัติการ และดำเนินภารกิจที่สัมพันธ์กัน

สรุปได้ว่า กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาหมายถึง การควบคุม ดูแล เอาใจใส่ ช่วยเหลือส่งเสริมการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

2.2 ขอบข่ายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่างๆ ได้กำหนดขอบข่ายของกำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ธรรมนูญสถานศึกษา (2542, หน้า 30-31) ได้กำหนดขอบข่ายของการกำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมวางแผน และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. ร่วมประเมิน และรับทราบผลการดำเนินงาน

วันชัย ดนัยตโมนุก, และไกร เกษทัน (2542, หน้า 66) ได้กำหนดขอบข่ายของการกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

2. ส่งเสริมงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

3. ให้ความเห็นชอบการขอจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป และ

เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา

4. ส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

5. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และส่งเสริมให้มีการดูแล บำรุง รักษา พัฒนา ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น

6. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในกิจการของสถานศึกษา

7. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

สถานศึกษา

8. ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมายจากต้นสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 27-41) ได้กำหนดขอบข่ายของการกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ 11 ด้าน ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย แผนแม่บทและแผนพัฒนาของสถานศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่อง การวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา

2) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานจัดทำร่างนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

- 3) พิจารณากำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
  - 1) ศึกษานโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
  - 2) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
  - 3) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
  - 4) สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
  - 5) กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นดังนี้
  - 1) ให้ออกข้อมูลกับสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับ สภาพปัญหา ความต้องการ และภูมิปัญญาของท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดทำสาระของหลักสูตร
  - 2) พิจารณาให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรของสถานศึกษา
  - 3) ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ
4. กำกับติดตาม การดำเนินการตามแผนของสถานศึกษาดังนี้
  - 1) ศึกษาการดำเนินงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
  - 2) รับทราบ ให้ออกความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ กับรายงานผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
  - 3) กำกับดูแล ช่วยเหลือ แก้ปัญหาและส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
5. ส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนี้
  - 1) มีส่วนร่วม หรือ สนับสนุนการดำเนินการในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการของสถานศึกษา
  - 2) ประสานความร่วมมือกับประชาชน ผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของการศึกษา
  - 3) สนับสนุนช่วยเหลือ เด็กที่ขาดแคลน หรือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษให้สามารถเรียนจบหลักสูตร
6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ดังนี้
  - 1) ให้ออกข้อมูลกับสถานศึกษาในเรื่อง เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่อยู่ในท้องถิ่น

2) สนับสนุน สื่อเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่างๆ

3) สนับสนุนส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

7. เสนอแนวทางและ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ดังนี้

1) เสนอแนวทางในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

2) ร่วมเป็นคณะกรรมการทำงาน ในการบริหารงานด้านวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ดังนี้

1) ร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2) ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน

3) ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

9. ให้ความเห็นชอบ และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน ดังนี้

1) รับทราบ และให้ความเห็นชอบกับการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

2) เสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบก่อนนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2. แต่งตั้งที่ปรึกษา หรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบที่เห็นสมควร ดังนี้

1) พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษา หรืออนุกรรมการ ตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาตามความจำเป็นและความเหมาะสม

2) ส่งเสริมสนับสนุนเป็นที่ปรึกษา ให้คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา

11. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นๆ ดังนี้

1) รับทราบให้ความเห็นชอบ และขอเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจที่หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นมอบหมาย

2) ให้ความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจที่สถานศึกษา จะต้องปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลสำเร็จ

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า 183) ได้กำหนดขอบข่ายของการกำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. สนับสนุนการศึกษาของสถานศึกษาโดยทั่วไป
2. กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
4. ให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
5. รับทราบการดำเนินการตามแผนงานของสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. แต่งตั้งที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการอื่น ๆ เพื่อดำเนินงานตามที่

คณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย

7. เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา
8. ให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียน หรือสถานศึกษา
9. สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
10. พิจารณาให้ความเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และติดตามผลการจัดซื้อจัดจ้าง

11. รับทราบผลการจัดซื้อจัดจ้าง และให้ข้อเสนอแนะ

12. พิจารณาช่วยเหลือและสนับสนุนสถานศึกษาให้ได้มาซึ่งงบประมาณ วัสดุ

ครุภัณฑ์

13. มีส่วนร่วมในการจัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน

14. ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา และดูแลให้นักเรียนได้รับบริการการศึกษาตามศักยภาพ

เกลนซ (Glenys, 1998, pp.6-12) ได้กำหนดขอบข่ายของ การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ดังนี้ สนับสนุนด้านอาหารของนักเรียน สนับสนุนด้านความปลอดภัยของนักเรียน สนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียน สนับสนุนครู สนับสนุนเทคโนโลยีที่จำเป็น สนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และสนับสนุนโรงเรียน

โดแนลด์, ดอน, และเอดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, pp.10-11) ได้กำหนดขอบข่ายของการสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ดังนี้ การให้คำแนะนำในการจัดการศึกษา การติดตามผลผลิตและความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และการสนับสนุนด้านงบประมาณ

อิงกลิช (English, 2005, p. 299) ได้กำหนดขอบข่ายของการกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาไว้ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการเข้า

ร่วมวางแผนที่สำคัญของโรงเรียน เข้านั่งประชุม ให้การช่วยเหลือโรงเรียน เสนอให้ผู้ร่วมงาน พัฒนากิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์สร้างกลุ่มผู้ร่วมงาน ช่วยเหลือการจัดการในส่วนที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ จัดหาทรัพยากร เป็นผู้ให้การศึกษา ให้การสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษา ปฏิรูปความร่วมมือ อีกทั้งมีบทบาทในการ ปฏิรูปสถานศึกษา

โรเบอตา (Roberta, 2007) ได้กำหนดขอบข่ายของการสนับสนุนกิจการสถานศึกษา ไว้ดังนี้ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน เป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน พัฒนา สถานศึกษา และช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การเรียนสำหรับนักเรียน อำนวยความสะดวกดูแล สนับสนุนงานการศึกษา ช่วยเหลือในด้านทรัพยากร ให้คำแนะนำกับสถานศึกษา ส่งเสริมการ เจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก รายงานผลการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การกำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษามีขอบข่ายดังนี้ มีส่วนร่วมวางแผน และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สนับสนุนการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ร่วมประเมินและรับทราบผลการดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไป และเสนอแนะการจัดสรร งบประมาณของสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและส่งเสริมให้มีการดูแล บำรุง รักษา พัฒนา ใช้ และจัดหา ประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น ให้คำแนะนำ ปรีกษาแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในกิจการของสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ได้รับ มอบหมายจากต้นสังกัด ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรที่สอดคล้องกับ ความ ต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการสถานศึกษา ด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้าน บริหารทั่วไป ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ให้ความเห็นชอบ และรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน แต่งตั้งที่ปรึกษา หรือ คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ ให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียน หรือ สถานศึกษา

3. การประกันคุณภาพการศึกษา

3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545(2545, หน้า 21) ตามมาตรา 4 ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2543, หน้า 156) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า สถานศึกษามีแนวทางในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับ หลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, และเฉลิมชัย หาญกล้า (2546, หน้า 36 - 43) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกหรือกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ได้มีการวางแผน และจัดระบบไว้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่การได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีมาตรฐานตามที่ได้กำหนดไว้ โดยกลไกหรือกระบวนการในการจัดการศึกษาดังกล่าว มี 3 ประการ คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547, หน้า 186) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพ หมายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจว่า ผลผลิตที่ได้นั้นมีมาตรฐานเป็นที่พอใจแก่ผู้ได้รับบริการในระดับสากล องค์ประกอบที่ทำให้มีคุณภาพมาจากปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 179) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้กับชุมชนว่าสถานศึกษาได้รับการพัฒนา มีความพร้อมในการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 480) ได้ให้ความหมายของ การประกันคุณภาพภายในหมายถึง การประเมินและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

วีระยุทธ ชาดะกาญจน์ (2551, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดระบบในการวางแผน การควบคุม และการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

มอเกิน (Morgan, 1994, p. 45) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ หมายถึงการกำหนดมาตรฐาน วิธีการที่เหมาะสม และความต้องการคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินการติดตามในขั้นของกระบวนการ การตรวจสอบอย่างละเอียด หรือเป็นการประเมินการปฏิบัติงานโดยเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด

คอลีน (Colleen, 1999, p.22) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ หมายถึงการตัดสินผลการจัดการศึกษาอบรมของสถานศึกษาโดยหน่วยงาน หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความเป็นอิสระ โดยเทียบกับมาตรฐานเพื่อเป็นหลักฐานความเชื่อถือ ความไว้วางใจ ความมั่นใจ ให้กับประชาชน

เวนี (Wayne, 2001, p.308) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ หมายถึง การสร้างความเชื่อมั่นในผลผลิตหรือบริการของสถานศึกษาให้กับลูกค้า หรือบุคคลที่ต้องจ่ายเงินว่าสถานศึกษามีการจัดการคุณภาพทั้งระบบให้มีผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์มาตรฐานสำหรับสถานศึกษาในรูปแบบเดียวกัน

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาหมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาโดยมีการวางแผน การควบคุม และ ประเมินคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมในการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

3.2 ขอบข่ายของการประกันคุณภาพการศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน ได้กำหนดขอบข่ายของการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

วารินทร์ สินสูงสูด (2543, หน้า 162) ได้กำหนดขอบข่ายหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. วางแผนให้เห็นขอบแนวทางในการประกันคุณภาพ
2. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพ
3. ประเมินและตรวจสอบเพื่อหาทางปรับปรุง
4. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2547, หน้า 190-191) ได้กำหนดขอบข่าย การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัยและกระบวนการ และพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานโดยการพัฒนาครูผู้สอน พัฒนาผู้บริหาร ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนอื่นๆ

2. การตรวจสอบคุณภาพ โดยการประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษา และจัดทำรายงานต่อประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. การประเมินคุณภาพ โดยการทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินการอยู่ว่ามีมาตรฐานหรือไม่ มีเรื่องใดที่ต้องปรับปรุงให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 179 -180) ได้กำหนดขอบข่ายการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ อาคารต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ถ้าอาคาร โต๊ะเก้าอี้เกิดการชำรุดจะต้องมีการซ่อมแซมปรับปรุง บริเวณสถานศึกษาต้องจัดให้ดูสวยงามและร่มรื่น จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและพอเพียงตลอดทั้งปี

2. ด้านอุปกรณ์การสอน สถานศึกษาต้องมี และต้องใช้เทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ทันสมัย สถานการณ์ เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ สื่อการสอน

3. ด้านครูอาจารย์ ครูจะต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เข้ากับหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน ครูจะต้องได้รับการอบรมและพัฒนาการสอนให้ทันกับเหตุการณ์ ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารและกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสม

4. ด้านผู้เรียน ต้องมีความพร้อมที่จะเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และวัสดุอุปกรณ์ คือ ผู้เรียนมีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บป่วย ผู้เรียนจะต้องได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ผู้เรียนต้องได้รับการดูแลเรื่องโครงการอาหารกลางวัน ผู้เรียนจะต้องมีจิตใจที่ร่าเริงแจ่มใสไม่มีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวและกับเพื่อน ผู้เรียนจะต้องมีอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นพร้อม

5. การให้คำปรึกษาแนะนำ คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษา และสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในเรื่องการประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

6. การตรวจสอบการปฏิบัติงานของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องกำกับดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพด้วยความบริสุทธิ์ใจและเป็นไปในทางสร้างสรรค์

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า 185) ได้กำหนดขอบข่าย การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. ให้คำปรึกษา และสนับสนุน การประกันคุณภาพสถานศึกษา ด้านปัจจัยการศึกษา ด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการสอน กระบวนการนิเทศ และพัฒนาผลผลิตทางการศึกษาตรงกับความต้องการของสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประกันประสิทธิภาพการบริหารการศึกษา

3. ประกันโอกาสทางการศึกษา

คอลีน (Colleen, 1999, pp.22-23) ได้กล่าวถึงขอบข่ายในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

3. การรายงานผล

เวนี (Wayne, 2001, p.308) ได้กล่าวถึงขอบข่ายในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

1. ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2. การจัดการควบคุมคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ

3. รายงานผลการประกันคุณภาพให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ

รับทราบ

พับลิก อะเฟเออะ บยูเออะโร (Puplic Affairs Buroau, 2003) ได้กล่าวถึงขอบข่ายในการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงการศึกษาประเทศอังกฤษ ไว้ดังนี้

1. ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

2. สอบถามและให้การช่วยเหลือด้านการศึกษาของสถานศึกษา

3. จัดหาและเตรียมการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษา

4. จัดทำแผนระยะยาวในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา

5. พิจารณาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6. ตรวจสอบการบรรลุผลของนักเรียน

7. ปรับปรุงแก้ไขการบรรลุผลของนักเรียน

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีขอบข่ายดังนี้ วางแผนให้มองเห็นขอบแนวทางในการประกันคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพ ประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อหาทางปรับปรุง ควบคุมคุณภาพด้านอาคารสถานที่ ควบคุมคุณภาพด้านอุปกรณ์การสอน ควบคุมคุณภาพด้านครูอาจารย์ ควบคุมคุณภาพด้านผู้บริหาร ควบคุมคุณภาพด้านผู้เรียน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

4. ประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

4.1 ความหมายของประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของประชาสัมพันธ์ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

สุปรีดา ลีวเฉลิมวงศ์ (2540, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ หมายถึงวิธีการของสถาบันโดยมีแผนการ และการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชน ให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องเกิดความรู้ ความเข้าใจและให้การสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อให้สถาบันดำเนินงานไปได้ด้วยดี บรรลุเป้าหมายโดยมีประชาคมดี เป็นบรรทัดฐานอันสำคัญ

ธวัชชัย เปรมปรีดิ์ (2542, หน้า 46) ได้ให้ความหมาย ของการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนหมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงานแบบถาวร ระหว่างชุมชนและโรงเรียนเป็นการเสนอข้อเท็จจริงให้ประชาชนได้ทราบเรื่องราว และโครงการต่างๆ ของโรงเรียน ชักจูงให้ประชาชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน สนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนให้ดำเนินการไปด้วยดี

วิรัช ภูมิรัตนกุล (2546, หน้า 5) ได้ให้ความหมาย ของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเกี่ยวข้องกับผูกพันกับหมู่คน

นววรรณ พันธุเมธา (2547, หน้า 314) ได้ให้ความหมาย ของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ทำให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือ เรื่องใด เรื่องหนึ่งแพร่ขยายออกไปเพื่อให้บุคคลได้รู้ เข้าใจ ให้ความร่วมมือ หรือสนับสนุนต่อไป

เสกสรร สายสีสอด (2549, หน้า 1) ได้ให้ความหมาย ของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องผูกพันกับหมู่คน หรือความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน สถาบันกับกลุ่มประชาชน

เอ็ดวอด (Edward, 1992, p. 3) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร การชักชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานขององค์กร การประสานความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องให้เข้ากับจุดมุ่งหมาย และวิธีการดำเนินงานขององค์กร

โดแนลด์, ดอน, และเอ็ดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, p.11) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การกระจายข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาให้ชุมชนได้รับทราบ

เดนนิส, และเกลน (Dennis, & Glen, 2006, p.2) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การรายงานข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อมวลชนเพื่อฝากไปยังบุคคลอื่น

เจอร์รี, และเดเรล (Jerry, & Darrell, 2007, pp.3-4) ได้ให้ความหมาย ของการ ประชาสัมพันธ์ หมายถึง ศิลปะการติดต่อสื่อสารโดยผ่านสื่อในการช่วยประสานการ ภายในองค์กร ระหว่างองค์กร และภายนอกสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า ประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมใน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน แจ้งข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ ชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และให้การสนับสนุนช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินงาน บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

4.2 ขอบข่ายของประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน ได้กำหนดขอบข่ายของ ประชาสัมพันธ์ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

สุปรีดา ลิวเฉลิมวงศ์ (2540, หน้า 33) ได้กำหนดขอบข่าย ของการ ดำเนินงานประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. การวิจัยและรับฟังความคิดเห็น เป็นการสำรวจความคิดเห็นของ ประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือนโยบายขององค์กร
2. การวางแผนและการตัดสินใจ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ นำมาใช้ในการวางแผนในการประชาสัมพันธ์
3. การติดต่อสื่อสารหรือการปฏิบัติ เป็นการอธิบายถึง นโยบาย แผนงาน ตลอดจนความรู้และข้อเท็จจริงต่างๆ ไปยังกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ
4. การประเมินผล เป็นการวัดผลว่าการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของ องค์กรที่ได้ทำไปแล้วบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางแผนไว้หรือไม่

รัชชัย เปรมปรีดิ์ (2542, หน้า 47-48) ได้กำหนดขอบข่าย ของการ ประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ดังนี้

1. จัดให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนโดยแจก ให้กับ ประชาชน ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานต่างๆ
2. จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำโรงเรียน เพื่อให้บริการในการตอบ คำถาม และให้ความสะดวกแก่ประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนที่มาติดต่อกับโรงเรียน
3. จัดเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนผ่านทางสื่อมวลชน
4. แจ้งข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้องให้กับนักเรียน
5. แจ้งข้อมูลข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้องให้กับครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ หน่วยงาน ภารโรง และยามของโรงเรียน
6. ผู้บริหาร คณะครูออกประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้วยตนเอง
7. รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชน

8. เชิญให้ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนเข้าชมนิทรรศการ หรือกิจการของโรงเรียน

9. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า

วิรัช ฤทธิรัตนกุล (2546, หน้า 216) ได้กำหนดขอบข่าย ของการดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. การวิจัยและรับฟังความคิดเห็น เป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ จากประชาชนที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการดำเนินงานหรือนโยบายขององค์กร

2. การวางแผนและการตัดสินใจ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการวางแผน

3. การติดต่อสื่อสาร เป็นการสื่อสารกับประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้

4. การประเมินผล เป็นการวัดผลว่าการประชาสัมพันธ์ที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ผลตามแผนที่วางไว้หรือไม่

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2547, หน้า 183) ได้กำหนดขอบข่าย ของการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาไว้ดังนี้

1. นำผลการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษาแจ้งให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ

2. แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ในทางสร้างสรรค์ให้ชุมชนได้รับทราบ

3. เผยแพร่ผลงานหรือกิจการของสถานศึกษา

เสกสรร สายสีลต (2549, หน้า 10) ได้กำหนดขอบข่ายของ การดำเนินการประชาสัมพันธ์

1. การวิจัยหรือการรับฟัง เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการประชาสัมพันธ์

2. การวางแผนและการตัดสินใจ เป็นการวางแผนการใช้กิจกรรม และกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์องค์กรเพื่อแก้ไขปัญหา

3. การสื่อสาร เป็นขั้นตอนของการปฏิบัติตามแผนโดยใช้เครื่องมือเทคนิค และกลยุทธ์ทางการสื่อสารในการเผยแพร่ข่าวสาร

4. การประเมินผลการประชาสัมพันธ์ เป็นขั้นสุดท้ายของการดำเนินงานเพื่อติดตามผลของการประชาสัมพันธ์ที่ได้ทำไปแล้วว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด

เอ็ดวอด (Edward, 1969, p. 5) ได้กำหนดขอบข่ายหน้าที่ของการดำเนินการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. สืบหาความคิดเห็นของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร

2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่เกี่ยวข้องและสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในเรื่องของนโยบาย แผนงาน และบุคลากรขององค์การ

3. ประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

โดแนลด์, ดอน, และเอดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, p.11) ได้กำหนดขอบข่ายหน้าที่ของการดำเนินการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. แจ้งการดำเนินกิจการของสถานศึกษาโดยการทำหนังสือประกาศโฆษณา

2. แจ้งเรื่องราวข่าวสารของสถานศึกษาทางวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายงานการประชุม

3. กระจายข่าวสารความสัมพันธ์ของสถานศึกษา และชุมชน

4. แจ้งข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ปกครองด้วยปากเปล่าหรือเขียนติดต่อสื่อสาร

5. ติดต่อสื่อสารสองทางผ่านชุมชนไปสู่สถานศึกษา และจากสถานศึกษาไปสู่ชุมชน

6. ประเมินผลการประชาสัมพันธ์

เดนนิส, และเกลน (Dennis, & Glen, 2006, p.2) ได้กำหนดขอบข่ายหน้าที่ของการดำเนินการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหา ช่วยยกระดับพื้นฐานของท้องถิ่น

2. วางแผนการประชาสัมพันธ์

3. ประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์

เจอร์รี, และเดเรล (Jerry, & Darrell, 2007, pp.3-4) ได้กำหนดขอบข่ายหน้าที่ของการดำเนินการประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์ความคาดหวัง และความคิดเห็นของชุมชน

2. วางแผนการประชาสัมพันธ์

3. ติดต่อสื่อสารกับชุมชน หน่วยงานทางสังคมโดยการเขียน การเจรจา หรือผ่านทางสื่อมวลชน

4. ติดตาม และประเมินผลการประชาสัมพันธ์

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์สถานศึกษามีขอบข่ายดังนี้ สืบราช และรับฟังความคิดเห็นประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือนโยบายของสถานศึกษา ดำเนินการวางแผนในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา จัดให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษา โดยแจก ให้กับประชาชน ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประจำสถานศึกษาเพื่อให้บริการในการตอบคำถามและให้ความ

สะดวกกับประชาชนและผู้ปกครองนักเรียนที่มาติดต่อกับสถานศึกษา เผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาผ่านทางสื่อมวลชน จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า ดำเนินงานประเมินผลการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

5. ชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

5.1 ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า 353) ได้ให้ความหมายของชักชวน หมายถึง ชวนให้ทำด้วยกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า 779) ได้ให้ความหมายของพัฒนา หมายถึง ทำให้เจริญ

พจนานุกรม นอกราชบัณฑิตยฯ(2546, หน้า119) ได้ให้ความหมายของประสานงาน หมายถึง ทำให้งานของแต่ละฝ่ายเป็นไปด้วยกันอย่างสอดคล้อง

สมพร เจริญพงศ (2544, หน้า 161)ได้ให้ความหมายของ ชักชวน หมายถึง โนมน้าวให้ทำตาม

สมพร เจริญพงศ (2544, หน้า 302) ได้ให้ความหมายของ ประสานงาน หมายถึงการทำงานให้ติดต่อเกี่ยวเนื่องกัน

สมพร เจริญพงศ (2544, หน้า 349) ได้ให้ความหมายของ พัฒนา หมายถึง ทำให้เจริญ ทำให้ก้าวหน้า

นววรรณ พันธุเมธา (2547, หน้า 266) ได้ให้ความหมายของร่วม หมายถึง มีส่วนในสิ่งเดียวกันหรือการกระทำเดียวกัน

นววรรณ พันธุเมธา (2547, หน้า 330) ได้ให้ความหมายของชักชวนหมายถึง บอกให้ปฏิบัติตาม ส่วนตนจะร่วมปฏิบัติหรือไม่ก็ได้

พจนานุกรมไทยฉบับประกอบกรเรียน (2550, หน้า 371) ได้ให้ความหมายของประสานงาน หมายถึง ทำให้เข้ากันสนิท เชื่อม

ธนิต พานทอง (2553) ได้ให้ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษาหมายถึงการขอความร่วมมือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ตามความสามารถของชุมชน

เยาวภา พิทักษ์กิจวิวัฒนา (2553) ได้ให้ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในลักษณะของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการมีส่วนร่วมในลักษณะอื่นๆ

เช่นการแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ เข้าร่วมประชุม หรือร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา ในโอกาสต่างๆ

คิลปีชย ประภาคิลปี (2553) ได้ให้ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การที่โรงเรียนเห็นความสำคัญของชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษา บุคลากรในชุมชนเข้ามามีบทบาท ช่วยเหลือ เสนอแนะ ประสานงาน โดยการเชิญชุมชนมาร่วมทำประชาพิจารณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เชิญเป็นกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง หรือเป็นวิทยากรให้ความรู้และอื่นๆ

โดแนลด์, ดอน, และเอ็ดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, p.11) ได้ให้ความหมายของชักชวน หมายถึง อำนาจหรือความสามารถในการชักจูงให้บุคคลอื่นปฏิบัติตามเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

โดแนลด์, ดอน, และเอ็ดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, p.63) ได้ให้ความหมายของการประสานงาน หมายถึง บทบาทในการติดต่อสื่อสารทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา โดยจัดเตรียมทรัพยากร บุคคล ดำเนินการแนะนำ และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนให้ผู้ร่วมงานในสถานศึกษา และในสังคม ได้ปฏิบัติตามแผนและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

แฮร์รี่ (Harry, 2004, pp.1-2) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การทำให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า

روبบิน (Robin, 2009) ได้ให้ความหมายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน และสังคม โดยการให้เหตุผลเพื่อเปลี่ยนความคิดเห็นมาช่วยกัน อุปถัมภ์ ป่ารุง ฝึกฝน ให้การศึกษาแก่นักเรียน และพัฒนาสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อ ผู้ปกครองและชุมชน โดยการให้เหตุผลโน้มน้าวให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการทำให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า

5.2 ขอบข่ายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544, หน้า125) ได้กำหนดขอบข่ายของการชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ประสานงาน และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสถานศึกษา
2. ประสานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า27) ได้กำหนด ขอบข่ายของชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาไว้ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือสร้างความสำเร็จกับประชาชนทั่วไปและ ผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา
2. ประสานชุมชนและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนให้เข้ามามีส่วน พัฒนาสถานศึกษา ให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และเป็นแหล่งที่ให้บริการ ชุมชนและท้องถิ่น

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 181) ได้กำหนดขอบข่ายของชักชวน ประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ชักชวน หรือประสานงานกับชุมชนหรือส่วนราชการให้มีส่วนร่วมใน การช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาของสถานศึกษา
2. ชักชวน หรือประสานงานกับชุมชนหรือส่วนราชการ ให้เข้ามามีส่วน ร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา
3. ชักชวน หรือประสานงานกับชุมชนหรือส่วนราชการให้เข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต2 (2552) ได้กำหนดขอบข่ายของการ ชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากร และ ให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน

แฮรี่ (Harry, 2004, pp.1-2) ได้กำหนดขอบข่ายของการพัฒนาสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. พัฒนาความสามารถหรือกระบวนการสร้างสรรค์
2. การจัดการความรู้ให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน
3. การปรับปรุง
4. พัฒนาความรู้

โดแนลด์, ดอน, และเอดวอด (Donald, Don, & Edward, 2005, p.63)ได้ กำหนดขอบข่ายของการชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. ติดต่อสื่อสารเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา และสังคม
2. ดำเนินการแนะนำหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นที่เข้าใจกันอย่าง ชัดเจนให้กับผู้ร่วมงาน
3. จัดเตรียมทรัพยากร

4. ติดต่อประสานงานกับกลุ่มสังคม

5. ประเมินผลการปฏิบัติงาน

روبิน (Robin, 2009) ได้กำหนดขอบข่ายของการชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. เตรียมการโดยเตรียมปัจจัยที่ช่วยในการชักชวน

2. ค้นหากลุ่มสนับสนุนในการชักชวน และประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

3. สำรวจวิธีการชักชวน และวางแผนเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

4. ค้นหาบุคคลที่เป็นเป้าหมายในการชักชวน

5. ชักชวนโดยการประกาศ เรียกประชุม นัดพบ รายงาน ส่งจดหมาย และจัดหาเว็บไซต์ให้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย

6. ชักชวนให้ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน และสังคมช่วยกัน อุปถัมภ์ บำรุง ฝึกฝน ให้การศึกษาแก่นักเรียน และพัฒนาสถานศึกษา

7. แสดงการขอบคุณ หรือมอบของขวัญเล็กๆ น้อยๆ หรือ ให้สิทธิพิเศษกับบุคคลที่ช่วยพัฒนาสถานศึกษา

8. ร่วมกันติดตาม และประเมินผลการชักชวน

สรุปได้ว่า การชักชวนประสานงานให้ชุมชนร่วมพัฒนาสถานศึกษามีขอบข่าย ดังนี้ ค้นหาบุคคลที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษา สำรวจวิธีการชักชวนและวางแผนในการชักชวนเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ชักชวนหรือประสานงานให้ชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนเห็นความสำคัญของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ หรือแก้ปัญหาของสถานศึกษา ประสานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ชักชวนหรือประสานงานกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ชักชวนหรือประสานงานกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาแสดงการขอบคุณหรือมอบของขวัญเล็กๆ น้อยๆ หรือให้สิทธิพิเศษกับบุคคลที่ช่วยพัฒนาสถานศึกษา

6. เป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

6.1 ความหมายของเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า 149) ได้ให้ความหมายของแกน หมายถึง วัตถุแข็งที่อยู่ตรงกลางของสิ่งอื่นสำหรับยึดให้อยู่

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542, หน้า 578) ได้ให้ความหมายของนำ หมายถึง ไปข้างหน้า

พจนานุกรม นอกราชบัณฑิตยฯ (2544, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของ แคนนำ หมายถึง ตัวหลักสำคัญ การเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในทางการเมือง

นววรรณ พันธุมเมธา (2547, หน้า 209) ได้ให้ความหมายของ แคนนำ หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มชนที่ร่วมกันกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

เกลนซ (Glenys, 1998, p.6) ได้ให้ความหมายของ แคนนำ หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้ชักจูงเป็นพิเศษ ช่วยประสานความต้องการ และความจำเป็น

ตะเฮอ, และออสทิน (Taheer, & Austin, 2001, pp.19-20) ได้ให้ความหมายของการเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง กลุ่มสมาชิกที่มีอิทธิพลเป็นพิเศษในสิ่งแวดล้อมของการศึกษากับประชาชนที่ช่วยสนับสนุนสถานศึกษา ควบคุมชุมชน รวมทั้งเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

แฮรี่ (Harry, 2004, pp.1-2) ได้ให้ความหมายของการเป็นแกนนำ หมายถึง บุคคลที่สามารถกระตุ้นทีม และเชื่อมต่อประสานบุคคลนำไปสู่ความร่วมมือ

ยูนิเวอซิตี ออฟว อากะซี (University of Argosy, 2009) ได้ให้ความหมายของแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสามารถในการสังคัมกับผู้อื่น ที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็น แสดงทัศนคติ ให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา สังคัม และชุมชนในชั้นแนวหน้า มีอิทธิพลทางความคิดต่อผู้อื่น สามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคัม

สรุปได้ว่า เป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทสำคัญ ที่ให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาและชุมชนในชั้นแนวหน้า มีอิทธิพลทางความคิดต่อบุคคลอื่น สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคัม

6.2 ขอบข่ายของการเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

นักวิชาการทางด้านการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของ การเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ซึ่งมีเนื้อหาใจความสำคัญบางส่วนที่เหมือนกัน และบางส่วนที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

วันชัย ดนัยตโมนุท, และไกร เกษทัน (2542, หน้า 67) ได้กำหนดขอบข่ายของการเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ดังนี้

1. เป็นแกนนำสร้างความสัมพันธ์ภายในสถานศึกษา
2. เป็นแกนนำสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 42) ได้กำหนดขอบข่ายของการเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ดังนี้

1. ประสานกับชุมชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและเป็นแหล่งให้บริการทางการศึกษาของชุมชน

2. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถานศึกษาเพื่อประสานงานกับชุมชน และองค์กรภายนอกให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษา

3. นำสถานศึกษาเข้าร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชน

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า 184) ได้กำหนดขอบข่ายของเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ดังนี้

1. ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน

2. สร้างความเข้าใจ ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้กับชุมชน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 181) ได้กำหนดขอบข่ายของการเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ดังนี้

1. เป็นแกนนำในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2. ประสานแก้ไขความเข้าใจผิดหรือความแตกแยกระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

กับชุมชน

3. เป็นตัวแทนของผู้ปกครอง หรือชุมชนในการให้ข้อมูลข่าวสารกับสถานศึกษาในเรื่องความต้องการและความเป็นไปของชุมชน

ทะเลอ, และออสทิน (Taher, & Austin, 2001, pp.19-20) ได้กำหนดขอบข่ายของเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2. ให้ข้อมูลกับสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมาแต่เดิมเกี่ยวกับจารีตการสืบทอดตามประเพณี ความเลื่อมใสทางศาสนา เกี่ยวกับการเมือง และสังคมของท้องถิ่น

3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4. เป็นผู้ปกป้องคุ้มครองสถานศึกษา

แฮร์รี่ (Harry, 2004, pp.1-2) ได้กำหนดขอบข่ายของเป็นแกนนำ ไว้ดังนี้

1. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2. ควบคุมดูแลวัฒนธรรมองค์กร

3. ดูแลเอาใจใส่เชื่อมต่อกับความสัมพันธ์

4. ผลักดันความคิด

5. ให้ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจน

ยูนิเวอร์ซิตี ออฟ อาร์กอสซี (University of Argosy, 2009) ได้กำหนด ขอบข่ายของเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ไว้ดังนี้

1. ส่งจดหมายแจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ระหว่างสถานศึกษากับ ผู้ปกครองสม่ำเสมอ
2. ชุมนุม หรือพบปะเพื่อเคลื่อนไหวแสดงความคิดเห็น แสดงทัศนคติ เพื่อให้ความช่วยเหลือ สถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม
3. พุดแลกเปลี่ยนข่าวสาร เชื่อมต่อความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม
4. ร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานกับบุคคลอื่นในการสร้างความเข้าใจระหว่าง ชุมชนกับสถานศึกษา
5. รวมกลุ่มกันปลูกฝังการมีส่วนร่วมโดยสร้างความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคมในการพัฒนาสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การเป็นแกนนำระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมีขอบข่ายดังนี้ เป็น แกนนำในการประสานความสัมพันธ์ภายในสถานศึกษา เป็นแกนนำในการประสาน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ประสานกับชุมชนและองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐ และเอกชนให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งวิทยากร ของชุมชน เป็นตัวแทนของผู้ปกครองหรือชุมชนในการให้ข้อมูลข่าวสารกับสถานศึกษาในเรื่อง ความต้องการและความเป็นไปของชุมชน นำสถานศึกษาเข้าร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และท้องถิ่นเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของชุมชน ประสานแก้ไขความเข้าใจผิดหรือความแตกแยก ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ชุมนุมหรือพบปะเพื่อเคลื่อนไหวแสดงความคิดเห็นเพื่อ ช่วยเหลือสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานกับบุคคล อื่นในการสร้างความเข้าใจระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา รวมกลุ่มกันปลูกฝังการมีส่วนร่วมโดย สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และสังคมในการพัฒนา สถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินการ ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2541, หน้า 33) รวบรวมสภาพการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครไว้ ดังนี้ คณะกรรมการ

การศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่ กรุงเทพมหานครกำหนด เช่น ให้คำปรึกษาในการพัฒนาโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สนับสนุนช่วยเหลืองานด้านอาคารสถานที่ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ให้ความเห็นชอบ หลักสูตรท้องถิ่นที่โรงเรียนจัดทำ พิจารณาเสนอแนะแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน แต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิบัติงานตามหน้าที่ประจำฝ่ายต่าง ๆ ควบคู่กับคณะกรรมการ การศึกษาโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายเกี่ยวกับการจัดประชุม ผู้ปกครอง

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการ บริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เรื่องที่คณะกรรมการมีส่วนร่วม 5 เรื่อง คือ การวางแผน การจัดสรร ทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน การประสานงาน และการประเมิน โดยคณะกรรมการ การศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในระดับมากในเรื่องการประสานงาน ส่วนการมีส่วนร่วมในเรื่องอื่น เป็นการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมคือ การไม่มีเวลา ว่าง ไม่ได้มีถิ่นกำเนิด และไม่มีที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้บริหารขาดความเป็น ผู้นำไม่มีมนุษยสัมพันธ์ และไม่ได้มีถิ่นกำเนิดอยู่ในท้องถิ่น

กมล สุดประเสริฐ (2543, หน้า 25) ได้ทำการศึกษาดัชนีของความสำเร็จในการ ปฏิรูปการศึกษา พบว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่กำหนดให้สถานศึกษาของตนพัฒนา ระบบข้อมูล นำผลการประเมินสถานศึกษารายงานต่อสาธารณชน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สถานศึกษาได้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของ สถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาทุกระดับของประเทศไทยยังขาดระบบการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและ ละเลยความละเอียดในการเก็บรักษาข้อมูล ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา ทำให้เกิด อุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาส่งผลให้คณะกรรมการสถานศึกษาขาดข้อมูลในการ ดำเนินงานบริหารจัดการศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยศึกษาสภาพและปัญหาการบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า ขาดความรู้เรื่องการกระจายอำนาจ ขาดความพร้อมในการดำเนินการกระจายอำนาจ ขาดความชัดเจนในเรื่องแนวการปฏิบัติ ยอมรับการกระจายอำนาจว่าเป็นสิ่งที่ดี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติงานอย่าง ขาดประสิทธิภาพ เพราะขาดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

รุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 161) ได้ศึกษารายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเงื่อนไข ความสำเร็จในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา” โดย รศ.ดร.นภาพร หะวานนท์ พบว่า บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นเรื่อง “การทอดผ้าป่า” “ขุดสระ” “สร้างศาลา พัก” ไม่ใช่ บทบาทที่เกี่ยวกับการศึกษา งานวิจัยดังกล่าวได้เสนอแนะว่า ต้องมีการสร้าง

กระบวนการทัศน์และความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้เรื่องการศึกษาเท่าทันครู โดยจัดอบรมหลักสูตร “พ่อแม่ในฐานะเป็นครู” (parents as teachers)

ปรัชญา มั่นทน (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน คือด้านการวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การสั่งการ การประสานงาน และด้านการบริหารงบประมาณ โดยผู้แทนครูมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมากทุกด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งจำแนกตามกลุ่มบุคคลต่างๆ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่ากลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า

ประชาชน ศรีนนท์ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงานด้านโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนไม่มีความพร้อมเกี่ยวกับการให้บริการด้านความรู้และวิชาการแก่ชุมชน ไม่มีความพร้อมในเรื่องการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนควรดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเอง

สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี (2546, หน้า 1 27) รวบรวมปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้ ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนและการประสานงานมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพ พบว่าผู้แทนศิษย์เก่ามีปัญหาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิมัธยมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านมากกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม

ประสบการณ์พบว่า การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05และปัญหาคณะกรรมการสถานศึกษานั้นพื้นฐานขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับมาก

เสนอ เกียรติชาติ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดภูเก็ต พบว่า กรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอยู่ในระดับสูงกว่าบทบาทอื่น ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มต่างๆ พบว่า กลุ่มผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครู มีส่วนร่วมในระดับมาก ผู้แทนองค์กรชุมชน ศิษย์เก่า และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบโดยรวม จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่า เพศชายมีส่วนร่วมในระดับมาก เพศหญิงมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีส่วนร่วมในระดับมาก

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน (2548, หน้า 41) ได้ศึกษางานวิจัยของนักวิชาการทางการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย ไม่เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา มักมีหน้าที่เป็นเพียงแหล่งเงินทุนในบางครั้งของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาบางอาชีพไม่มีเวลาให้คำปรึกษา แนะนำเสนอแนะกับสถานศึกษา ส่วนประชาชนไม่กล้าออกความคิดเห็นและเสนอแนะกับสถานศึกษา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สมิท (Smith, 1971, p. 38) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการวางแผนและพัฒนาการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากตัวแทนของประชาชน พบว่า

1. คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และประชาชน นั้นมีความต้องการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์
2. คณะกรรมการสถานศึกษา และประชาชน มีความต้องการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานศึกษา
3. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา มีความเห็นพ้องต้องกันว่าสถานศึกษาจะพัฒนามากขึ้น ถ้าคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจการของสถานศึกษา

เจนนิง (Jenning, 1980, p. 470) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในรัฐอริโซนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการ

สถานศึกษามีความรู้ในการบริหารจัดการสถานศึกษายังไม่เพียงพอ ทำให้ขาดเหตุผลในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา ส่งผลให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นไม่พัฒนา

เรย์ (Ray, 1980, p. 492) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภารกิจของผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เซาท์คาร์โรไลนา ซึ่งเป็นสถานศึกษาของชุมชน โดยศึกษาจากผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตัดสินใจในเรื่องนโยบายของสถานศึกษาและอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าภารกิจอื่น คณะกรรมการสถานศึกษาที่มาจากบุคคลหลายฝ่ายมีความขัดแย้งกันอยู่เสมอแต่ก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาการศึกษา ผู้ปกครอง ครู และผู้อำนวยการสถานศึกษามีความต้องการบริหารจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ

ฮาโรลด์ (Harold, 1983, abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาของท้องถิ่น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญมากต่อการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของท้องถิ่น

เมอร์ฟี (Murphy, 1995, p. 1608) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา จากสถานศึกษาในรัฐเท็กซัส ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมายและกำกับดูแลในการบริหารงานด้านวิชาการมากที่สุด ส่วนงานด้านงบประมาณและงานด้านบุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ค่อยมีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตน

มิลเลอร์ (Miller, 1996, p. 475) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในมลรัฐสแตรเจียน ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความต้องการที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการประสานงานระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาตามบทบาทของตนอย่างเต็มที่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องมีการคณะกรรมการสถานศึกษา

มาร์ติ – วาสคิวซ์ (Marti – Vazquez, 2000, p. 265) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารายกรณีผลกระทบของการกระจายอำนาจและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในเพอร์โตริโก (the Impact of decentralization and school-based management in Puerto Rico : a case study) ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมการประชุม และอำนาจการตัดสินใจยังอยู่ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อย นโยบายการปฏิรูปสถานศึกษาขึ้นอยู่กับนักการเมือง แบบจำลองของการบริหารที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายไม่ได้ถูกนำมาสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญสำหรับสถานศึกษา และพบปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ 1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีเวลาว่างในการปฏิบัติหน้าที่ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดข้อมูลในการดำเนินงานบริหารจัดการศึกษา 3) คณะกรรมการสถานศึกษาไม่ได้มีถิ่นกำเนิดและไม่มีที่อยู่ในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานขาดประสิทธิภาพเพราะขาดความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง 6) คณะกรรมการสถานศึกษาไม่มีความพร้อมในการให้บริการด้านความรู้และวิชาการแก่ชุมชน ไม่มีความพร้อมในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ 7) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ให้ความช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษามักมีหน้าที่เป็นเพียงแหล่งเงินทุน 8) เกิดความขัดแย้งในกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความมั่นใจในการบริหารงานด้านงบประมาณและงานบุคคล 10) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาน้อย อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ผู้อำนวยการสถานศึกษา